

PREFAȚĂ

Catalogul ce urmează acestui succint cuvânt de început are cu totul alte dimensiuni decât cele pe care le-am întâlnit răsfoind volumele anterioare. Conceput tot pentru cinci ani (1931–1935), fără ca autoarele să fi știut de la început, decât cu totul vag, dimensiunile cantitative ale colecțiilor ce urmau să fie cercetate și repertorizate, acestea s-au simțit obligate să împartă volumul în patru părți. Nu este o noutate bibliografică această prezentare; să ne gândim că **Bibliografia modernă a cărților românești** (pentru anii 1831–1918) a fost concepută tot în patru volume. Sigur că mult mai complicată se prezintă o fișă descriptivă pentru periodice, dar în linii generale aceasta nu se abate de la regulile rămase (încă!) clasice în marile biblioteci.

Perioada aceasta de cinci ani corespunde unei adevărate explozii politice și culturale românești. Ieșită din marea criză economică a anului 1929, liniștită, oarecum politic prin urcarea pe tron a regelui Carol al II-lea, România putea nădăjdui la un climat de progres pe multe coordonate, mai ales că vodă se voia un Mecena al culturii și un dirijor al politicii noastre interne. Dincolo de ceea ce era putred în el, Carol al II-lea se bucura de o largă cultură și a stăruit la dezvoltarea progresului științific, al literaturii și istoriei țării de care era profund legat prin naștere și viațuire. Dacă vreți, Carol era român în toate. S-a îngrijit nu numai de uniforme și parăzi, ci și de fundații, edituri și mișcare de idei. S-au înmulțit partidele politice până la nevoia suprimării lor și a inaugurării, câțiva ani mai târziu, a dictaturii regale. Puzderia de ziare a apărut nu numai la centru, nu numai în București, ci și în teritoriu. Aproape în fiecare dintre cele 71 județe, câte avea România Mare, exista câte un ziar de câteva pagini, îndrumat „de la centru”, pentru lămurirea partizanilor politici și menținerea interesului pentru electorat, căci căderile de guvern și remanierele erau dese și alegerile nu mai puțin numeroase.

Dar nu numai presa partidelor umplea rafturile marilor biblioteci. Multe instituții de cultură, ministere, întreprinderi industriale și bancare își aveau organele lor de presă. Datorită lor, mai ales, se pot face astăzi cercetări cu privire la istoricul, la evoluția și caracterul lor.

Numeroase au fost revistele literare, căci mișcarea literară cunoaște o dezvoltare fără precedent în această epocă. A fost, între cele două războaie, o explozie de reviste literare, unele de scurtă respirație, altele depășind marginile celor cinci ani care limitează bibliografia actuală, aceasta înregistrându-le și pe unele, și pe celelalte.

Intervalul acesta de zece ani, cât a domnit Carol, de la 1930 la 1940 este, fără îndoială, cel mai prolific sub raport cultural. Cultura a urmat, și ea, dezvoltarea economică a țării. Editurile și redacțiile gazetelor și ale revistelor se întâlnesc la tot pasul; este drept că cele mai multe au avut o viață efemeră, dar toate trădează o mișcare de idei fără precedent.

Referindu-ne la dimensiunile lucrului din volumul de față trebuie să precizăm că în aceste trei litere au fost întrunite 1425 de titluri. În volumul unic, pentru întregul alfabet, al anilor 1925–1930, au fost înregistrate 3918 periodice. Este limpede că descrierea întregii prese pentru anii 1931–1935 într-un singur volum ar fi fost greu de realizat.

Aș aminti, în altă ordine de idei, schimbarea deasă de titluri ale periodicelor, ceea ce atrăgea după sine pentru cercetătoarele volumului, redactarea unei puzderii de așa-numite fișe de trimitere. Muncă fastidioasă, dar de mare utilitate pentru studiul aparițiilor periodicelor dintr-o localitate sau provincie.

Nu pot fi creionate considerente, comentarii sau trase concluzii cu privire la orientarea presei și a revistelor din acest interval de timp. Abia cu apariția ultimelor litere, adică a ultimei părți, având la îndemână întreaga producție editorială de ziare și reviste va putea fi scrisă o postfață competentă de critică politică, literară și istorică pe baza celor observate. Să sperăm că data încheierii întregului tronson al celor cinci ani nu va întârzia prea mult. În orice caz, în ritmul de lucru actual, cu un personal redus la limita de jos a nevoilor bibliografice, încheierea deplină a volumelor se va produce cu mult după încheierea rosturilor mele pe această lume.

Trebuie să aduc elogiile cuvenite autoarelor volumului cu cele trei litere ale alfabetului și nu numai, căci premisele pentru volumele următoare au fost deja formulate și lucrul a început. De reținut ca o noutate a lucrului redactarea, pe lângă alți indici, al unuia cu numele tipografiilor din țară. Se face pentru prima dată. Stanca Desa și Iliana Sulică, în primul rând, care visează mereu fișe cu detalii descriptive și care au acumulat o experiență de nedepășit în domeniu, merită întreaga noastră admirație și mulțumire. Și nu numai a noastră, ci a tuturor celor – nu puțini – care se vor folosi de vastele lor cunoștințe.

În al doilea rând, colaboratoarea mai nouă a bibliografiei, Cornelia Luminița Radu, s-a încadrat perfect în muncă, și-a însușit tehnica lucrului și are toate șansele să redacteze postfața peste aproximativ 20 de ani... Mulțumiri călduroase celor care au ajutat la lecturarea revistelor în alfabetul mai greu accesibile: Elena Mălușanu pentru cel ebraic, Hripsime Ceamurian pentru cel armenesc, Claudiu Turcitu pentru cel arab.

București, 13.12.2008

*Prof. dr. GABRIEL ȘTREMPEL
Membru de onoare al Academiei Române
Director onorific al Bibliotecii Academiei Române*